

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Communis septem Angelorum de prædicatoribus expositio proponitur.
Sectio IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Quis in se reuertitur: Quid dicam, quidve causabor contra factorem meum, aut quid mihi respondebit, qui fecit ipse, quod voluit: sustinenda ergo sunt, quaecumque decreuerit. Iuxta quam expositionem confitetur Ezechias Deum nihil iniuste agere, atque ad eos nos non posse, cum punimur, quaequam aduersus eum causari, cum ipse sit, qui punit, qui summa iustitia est.

Eandem Dei iustitiam a quissimam praedicabat Iob, cum dicebat e. 9. *Quis sum ego, qui respondeam ei, & loquar verbis eius cum eo? Quae etiam si habuero quidpiam iustum, non respondebo, sed meum iudicem deprecabor.* In quae locū D. Greg. omnia, inquit, humana iustitia iniustitia esse conuincitur, si districte iudicetur. Pro eo ergo post iustitiam indiget, ut quae succumbere discussa poterat, ex sola iudicii pietate conualescat. Merito iustitiam Iob Deus per virgam vigilantem expressit Hier. 1. *Virgam vigilantem ego video: non solum, quia sollicitudine, summaque cum vigilantia Deus providentiam habet rerum humanarum, ut recte super illas vigilare dicatur: sed quoniam eius iustitia oculata est, nec per errorem supplicium infert, sed maximo iudicio, & examine verberat, ut vigilans eo loco idem sit, quod oculos habens, quibus grauitatem culpa, suppliciumque magnitudinem ei respondentem considerat.* Iuxta aliam vero lectionem dicuntur *vestes lapideae mundae, seu lapideae mundis, & praeterea praecincti circa pectora zona aurea*, quia pulcherrimos, pretiosissimosque lapillos, zonalque aureas, ornatum videlicet & virtutum, & gloriae pulcherrimum promittit Deus iis, qui supplicium ab ipso illatis emendantur. Significatur etiam Angelos ex charitate ad puniendum procedere, quae in ipsis zonis aureis circa pectora indicatur. Verum enim pectora zonis aureis cingunt, cum charitatis affectibus praecincti suppliciorum plagas ex phialis quoque aureis ad hominum emendationem fundunt.

Communis septem Angelorum de praedicatoribus expositio proponitur.

SECTIO IIII.

Diximus, quae circa hos septem Angelos in literalis sensu probabiliora indicauimus: ne tamen communem expositionem neglexisse videamur, eam quoque breuiter perstringemus. Igitur in his septem Angelis vniuersos extremi temporis Praedicatores accipiendos esse, qui phialas plenas irae Dei in terram effundant, id est, terribilia peccatoribus decreta à Deo supplicia denunciet, tradunt communiter interpretes, Rupert. Beda, Haymo, Pann. Richard de S. Vict. Ansbert. & alij. Sic verò interpretatur: Primum, Praedicatoribus euenit Phialas irae Dei in terram fundere, hoc est, diuinis comminationibus, suppliciorumque denunciatione homines à peccando deterere, cum prudentia tamen, ac dexterate: idcirco enim in phialis, quae angustae sunt ore, iram Dei continere describuntur, ut magis, minusve fundant pro temporum proportionem: qua ratione, ut obseruauit Diuus Gregorius libr. 20. Moral. super illa verba Iob. capit. vigesimo nono. *Qui me audiebant, expectabant sententiam, & intenti tacebant, ad consilium meum: verbis meis addere nihil audebant, & super illas stillabant eloquium meum.* In hac stillatione eloquij, inquit Greg. quid aliud, quam membra praedicationis accipiuntur: quia oportet, ut exhortationi gratia singulis iuxta capacitatem ingenij conferatur. Etiam per hoc, quod subditur. *Et super illas stillabat eloquium meum:* indicatur dispensatio Magistrorum: debet enim subtiliter, quae docet, perspicere, ne plus studeat, quam ab audiente capiat, praedicare. Debet enim ad infirmitatem audientium effigere.

Ecc iij

femetipsum contrahendo descendere, ne dum parvis sublimia, & idcirco non profutura loquitur, se magis curet ostendere, quam auditoribus prodesse. Hæc ille. Simul eam in phialis aureis continent, quoniam ex charitate, zeloque salutis animarum proficisci debet prædicatio, ut exhortationes suas Concionatores ex Phialis aureis fundere videantur. Secundò, Exierunt de templo, id est, de secreto cordis, ut interpretatur

H.ymo. Hayno, quoniam orationi, & contemplationi dediti esse debent, & concionem Orationi sint intima in secreto cordis oratio præcedere, ut cum ad concionandum procedunt, de templo egredi videantur. Id quod exemplo suo Christus docuit, ut perpendit idem Greg. l. 6. Mor. cap. 16. ad illa verba cap. 5. Ingressi in abundantia sepulchrum. Hinc est, inquit, quod humani generis Redemptor per diem miracula in urbibus exhibet, & ad orationis studium in more pernoctat, ut perfectis videlicet Prædicatoribus innuat, quatenus nec affluam, vitam amorem speculationis funditus deserant: nec contemplationis gaudia penitus operatiuorum primietate conseruant: sed quiets contemplantes se habeant, quod occupati si erga proximos loquentes refundant. Hæc Greg.

II.

Tertio, Debent esse vestiti lino mundo: tum propter vitæ puritatem, tum propter macerationem carnis, quæ in lino exprimitur: quod multum prius macerari solet, quam texendis vestibus seruiat. Itaque illis virtutibus vestiti esse debent, quibus reliquos vestire cupiunt, iuxta illud Psalm. 131. sacerdotes tui induantur iustitia.

Loquitur de hoc argumento eleganter sanctus, & subtiliter D. Bernardus, serm. 18. super Cant. ubi docet prius Concionatorem. Doctoremque sibi debere doctrinam infundere, quam alius effundat: ducitque similitudinem à concha, quæ prius ipsa impletur, quam in alios redundet. Si sapiens, inquit, concham se exhibebis, & non cavalem: hic quidem bene sumpsit & recipit, & refundit: illa vero donec impleatur, expectat, & sic quod superabundat, sine suo damno communicat. Et ne meum consilium contemptibile dicas, audi sapientem me: Stultus, ait Salomon Proverb. 29. profertur spiritum suum: sapiens reservat in posterum. Vechum canales multos hodie habemus in Ecclesia, conchas vero per paucas. Ego nullum ad salutem pietatis gradum illi gradui anteponendum existimo, quem sapiens posuit. Eccl. trigesimo dicens: Miserere anime tue placens Deo. Dicit enim David.

Psal. 131. 9.

Quibus virtutibus vestiti esse debent.

D. Bernardus.

Prover. 29. 11.

Eccl. 30. 24.

Psal. 62. 6.

Pl. 62. Sicut adipe, & pinguedine repleatur anima mea, & labiis exultationis laudabit os meum: infundi nimirum prius volens, & sic effundere: nec solum infundi prius, sed & impleri, quatenus de plenitudine erudiret, non ostentare de inanimata, capite imitans illum, de cuius plenitudine omnes accepimus. Dicit & tu non nisi de pleno effundere, hæc Deo largior esse velis: conchas miseris fontem, non manat ille in rivum, nec in litum extenditur, donec satis saturatur aquis. Non pudeat concham non esse suo fonte profusorem. Denique ipse fons vitæ plenus in se ipso nonne quidem primum ebulliens, & sapiens in proximo secretis œclorum omnia implevit bonitate, & tunc demum impletis secretis superioribus, que partibus erupit ad terras, ac de superfluo homines, & iumenta salvavit, quem admodum multiplicavit misericordiam suam Deus prius interna replevit, & sic exundans in multis miserationibus suis visitavit terram, & inebriavit eam, multiplicavit locupletare eam. Ego & tu fac similiter implere prius, & sic curato effundere. Hæc dicit Bernardus.

III.

Ezech. 28. 13.

Quarto, Iuxta viam lectionem vestiti debent lapide mundo, id est, Christo, seu lapidibus mundis, hoc est, omni virtutum genere: quæ pretiosis lapidibus comparantur Ezech. 28. ubi ornamenta, virtutesque Luciferi pretiosis lapidibus gemmis significantur. Omnis, inquit, lapis pretiosus operimentum tuum, sardius, topasius, & iaspis, chrysolithus, & onyx, berillus, saphirus, & carbunculus, & smaragdus, aurum opus decoris tui.

III.

Quinto, Præcincti esse debent, circa pectora & omis aureis. Prima expositio est per zonam istas aureas charitatem accipiendam esse, quæ vinculum perfectionis appellatur

appellatur ad Coloss. 3. quam tradit Rupert. Ansbert. & alij. Rectè igitur Ange-
 li circa pectora præcincti zonis aureis ostenduntur, quia sanctorum prædicatorum
 corda nulla debent à se diffensione se iungi, sed ex sola charitate constringi, vt ait
 Ansbert. Et præterea, quia ipsi met debent summa erga Deum, & proximum cha-
 ritate fulgere. Secunda est de castitate, quæ zona aurea circa pectora similis di-
 citur, quia sancti prædicatores non solum turpia, & inquinata carnis opera, quæ
 in lumbis restringuntur: verum etiam ipsas immundas cogitationes vigore me-
 tis frænare debent: quæ expositio ab eodem Ansberto, Richardo de S. Vict. &
 Haymone traditur. Tertia est Abb. Ioachimi, quæ eodem fere cum præcedere
 recidit: Zonas, inquit, pelliceas circa lumbos habere multorum est: auream vero circa pecto-
 ra paucorum: quia nimirum multi sunt, qui carnis continentiam seruant, paucorum vero est
 mentis mundiciam possidere. Porro ad castitatem corporis Zona pellicea sufficit, quia carnis
 maceratio luxurie petulantia domat: hic vero zona aurea necessaria est, quia nullo modo men-
 tem continere possumus, ne per immunda desideria dissolatur, nisi eam indiesimenter speciali
 meditatione constringamus.

Quarta est Primasij per zonam auream accipientis sapientiam, qua Concio: IV.
 nator præstare debet, iuxta illud Prou. 16. secundum editione Septuaginta: *Ac-
 cipite sapientiam sicut aurum.* Et merito circa pectora zona stringitur, vbi etiam sa-
 cerdotale pectus iubetur gestare rationale, vt sibi mens bene conscia diuina nõ
 audeat reprehendere, sed laudare iudicia, & illius auri fulgore alios quoque ad
 laudandum exhortetur. Quinta est aliorum. *Vestitis sunt lapide mundo,* id est, bona
 conuersione: aut etiam, lapide, id est, patientia, & mansuetudine. Ezech. 3. *Vt uida-
 mantem, & ut silicem dedis faciem tuam.* Debet enim prædicator esse adamas per ma-
 suetudinem, vt attrahat peccatores ad gratiam: silex vero per patientiam, vt la-
 boriosum concionandi munus animosè sustineat, & iniurias improborum sa-
 pienter ferat: aut certe per mansuetudinem magnes, per patientiam adamas, quod
 in laudem Magni Athanasij usurpauit Greg. Naz. in orat. funebri. Duorum, in-
 quit, lapidum naturas imitabatur laudabilium: factus enim est percutientibus
 adamas, dissidentibus magnes.

ARGUMENTVM.

Adhuc perseverat quintæ visio huius operis. Septem illis Angelis, qui superiori
 capite cum septem phialis plenis iræ Dei apparuerunt, præcipitur, vt eas in terram
 effundant in quarum effusione multa, eaque admiranda prodigia contigerunt, vt pa-
 tebit ex sequentibus.

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

Audiui vocem magnam de templo dicentem septem
 Angelis: Ite, & effundite septem phialas iræ Dei in ter-
 ram. Et abiit primus Angelus, & effudit phialam suam in
 terram: & factum est vulnus sæuum, & pessimum in ho-
 mines, qui habebant characterem bestię, & in eos, qui adorauerunt
 bestiam, & imaginem eius. Et secundus Angelus effudit phialam
 suam in mare: & factus est sanguis tanquam mortui, & omnis anima
 viuens mortua est in mari. Et tertius effudit phialam suam super flu-